

Denne artikkelen kan kopieres fritt og viderefremidles til andre.

En forutsetning er at navn på utgiver (Strinda historielag), årbokas årstall og forfatter(e) oppgis.

Det må ikke foretas endringer i artiklene.

Det er ikke tillatt å skanne eller kopiere bilder i bøkene for bruk i andre sammenhenger.

Strindheim skoles historie

Skoleutvikling i Strinda og Trondheim

Av Arnold Sjøsand*

Framveksten av skolevesenet i Strinda

Den første skoleloven i Norge kom i 1739, og kan sees som en direkte følge av konfirmasjonsloven fra 1736. For å kunne bli konfirmert var det en naturlig forutsetning at barna fikk bedre kunnskap om det kristne trosgrunnlaget enn tidligere, slik at de hadde en forståelse av hva konfirmasjonsløftet innebar. I følge skoleloven skulle det derfor gis undervisning på dansk i kristendoms-kunnskap og lesning, og det var klokkerne som i første rekke skulle ta hånd om dette. Dersom forholdene tilsa det, skulle en imidlertid i tillegg kunne ansette lærere.

Hvis foreldrene fremmet ønske om det, kunne elevene også få opplæring i skrivning og regning. Barna skulle ha minimum tre måneders undervisning pr. år fra 7 -10 år i et fast skolelokale, eller også som omgangsskole, og frammøte var obligatorisk!

Utgiftene til skoledriften skulle dekkes av den enkelte bygd, noe som bød på store økonomiske vanskeligheter mange

steder. Løsningen ble til slutt at hver enkelt bygd kunne få gjennomføre loven i den takt de hadde mulighet til.

Strinda var blant de kommuner som først kom i gang med å realisere skoleloven, og det ble tilsatt en lærer som skulle ta seg av undervisningen i Bratsberg, Lade og Malvik!

Den første fastskole i det daværende Strinda var Bakklandet skole som ble åpnet i 1778. I 1819 kjøpte Strinda kommune en parsell av eiendommen "Lykkens Prøve" på Lademoen. Denne parsellen lå nord for der jernbanelinjen nå går over Lademoen. I mer enn 20 år skulle dette være Strindas "fastskole".

I 1827 kom det en ny skolelov: " Lov angaaende almueskolevesenet paa landet". Skolepliktig alder var nå blitt fra sju år fram til konfirmasjonen, men med denne tilføyelsen; "naar sognepresten finder det fornødent". Fra nå av skulle skrivning og regning være obligatorisk i fagkretsen i tillegg til bibelhistorie, men også etter denne nye loven var den religiøse opplæringen det primære.

Elevtallet ved "Lykkens Prøve" vokste etter hvert betraktelig, lokalene var heller ikke så vel egnet, og en fant det derfor nødvendig å se seg om etter et nytt

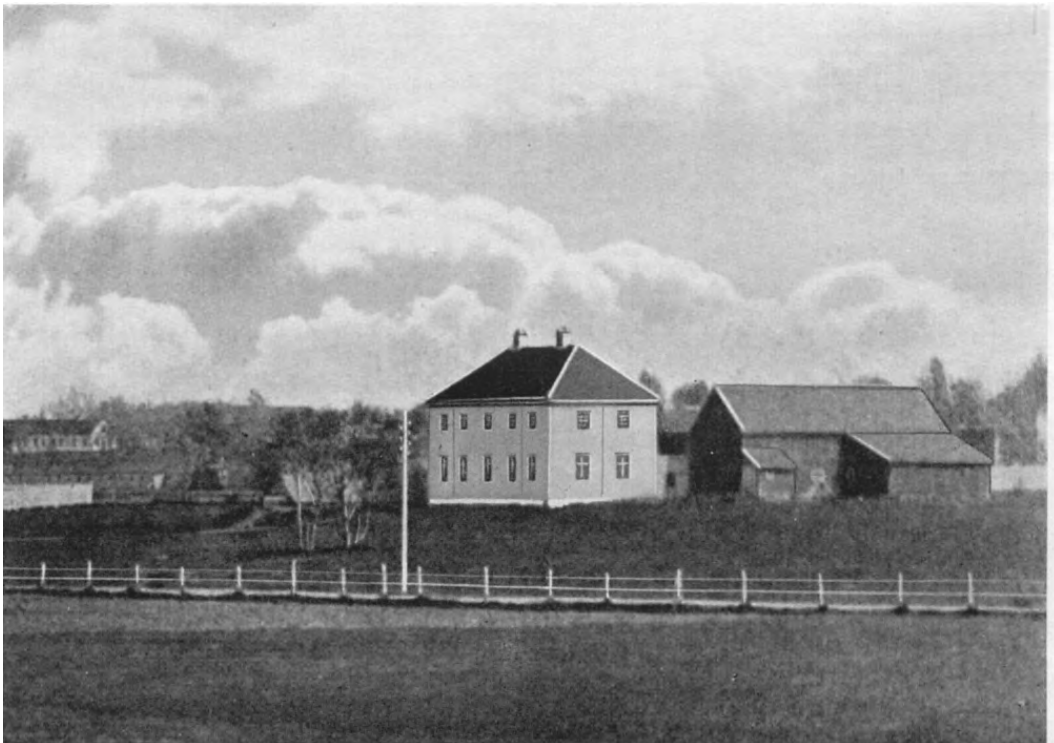
*. Arnold Sjøsand var rektor ved Strindheim skole 1976 - 1991.

skolested. Valget falt på gården Eli-plass, som ble kjøpt i 1841. Den lå omtrent der hvor Lademoen kirke ligger i dag.

Undervisningstiden skulle være fire dager pr. uke, slik den også hadde vært på "Lykkens Prøve". Ønske om å forlenge den ukentlige skoletiden møtte sterk motstand, bl.a. fra lærernes side. De mente det var nødvendig med to skolefrie dager i uka, slik at de kunne påta seg ekstraundervisning i byen, og med det tjene litt ekstra til livets opphold. Med de lønninger som var den gang, kunne

det være ytterst nødvendig. Også mange foreldre var interessert i at barna kunne påta seg lønnet arbeid de dager det var skolefrie. Etter en tid ble skoleuken likevel utvidet til fem dager.

I skoleloven av 1860 om almueskolevesenet på landet ble det fremhevet at skolen ikke lenger skulle være en ren religionsskole. Den skulle også gi allmenndannende kunnskaper. En ny lesebok skulle inneholde stoff som gav kunnskaper i historie, geografi og naturfag. Det mest viktige ved loven var

Elieplass på Lademoen

Bilde fra boka "Strindens sparebank hundre år 1842 - 1942". Banken startet sin virksomhet på Elieplass.

imidlertid at omgangsskolen skulle erstattes med fastskoler.

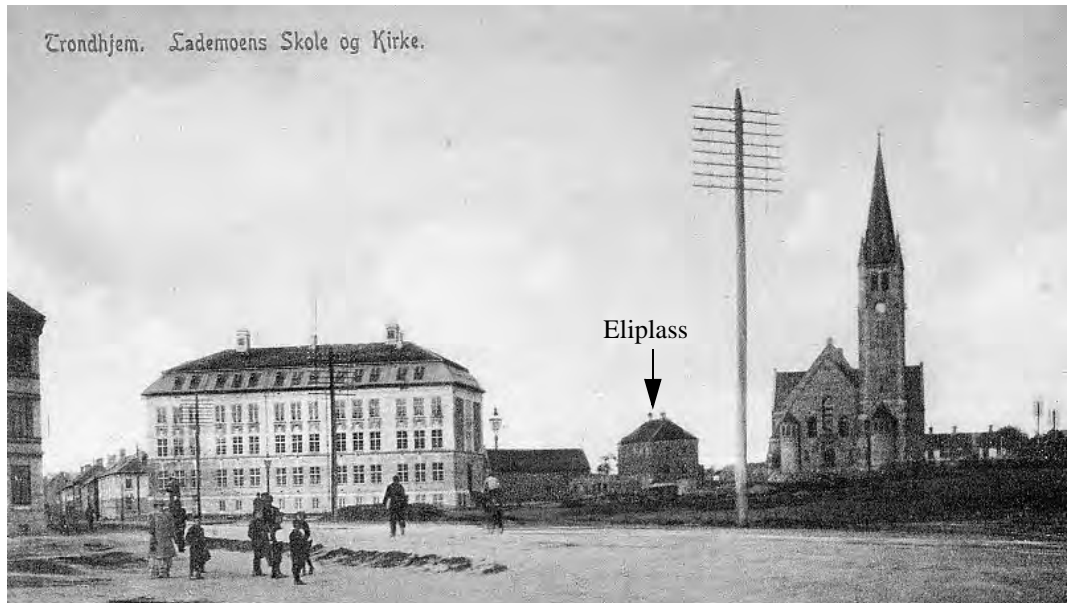
På Eliplass skole ble det stadig flere elever. En byutvidelse i 1864 lettet imidlertid situasjonen en god del. Strinda kommune hadde presset på for at en slik byutvidelse skulle gjennomføres. Årsakene lå for en stor del i at kostnadene til fattigomsorg og skolestell i området var stadig økende. Den tidligere bygrensen mot øst gikk der Nonnegaten ligger i dag, mens den nye grensen gjorde at Møllenbergområdet og Bakkestranden ble lagt inn under Trondheim kommune.

Elever som bodde innenfor det området som nå ble overtatt av Trondheim kom-

mune, mistet sin skoletilhørighet til Eliplass, og ett år etter byutvidelsen hadde skolen 83 elever, men i 1890 var elevtallet igjen vokst til 350.

Folketallet og dermed også barnetallet i den delen av Lademoen som fortsatt tilhørte Strinda kommune, økte hele tiden forholdsvis raskt, og de sosiale forhold var fortsatt preget av tider med arbeidsløshet og fattigdom blant folk. Spørsmålet om en ny byutvidelse ble igjen aktuelt.

I utgangspunktet stilte Trondheim kommune seg positivt til dette, og det skyldtes i første rekke en ny skattelov som kunne føre til at byen mistet en del av sine eksportinntekter, dersom eksporten

Lademoen skole, Eliplass skole og Lademoen kirke i 1906. Eliplass var skole i Strinda 1841 - 1893 og i Trondheim (etter byutvidelsen) til 1902. Lademoen skole sto ferdig i 1906 og kirka i 1905. Skolebygningen på Eliplass ble antakelig revet i 1906. Postkort utlånt av Ole Georg Nordli.

foregikk fra den delen av området som fremdeles var Strindas grunn.

Strinda på sin side ville først og fremst gjerne bli kvitt de store og stadig voksende sosiale utgiftene en stod overfor, og nettopp frykten for disse utgiftene førte også til at Trondheim formannskap igjen fikk kalde føtter.

Begge kommuner nedsatte så komiteer for en nærmere utredning av saken. Til slutt ble det nedsatt en felles komite for å finne en løsning. Trondheims representanter forsøkte å trenere saken, og etter mye om og men fant Stortinget det best å skjære igjennom, og vedtok en byutvidelse som ble gjort gjeldende fra 1. januar 1893.

Byutvidelsen østover skulle gjennomføres i en bredde av gjennomsnittlig 700 meter, og Ladebekken ble nå Trondheim bys nye grense mot øst. Dette fikk så stor innvirkning på barnetallet i Lade sokn at om lag halvparten av barna der kom til å høre inn under Trondheim kommune. Det som nå var blitt igjen av den gamle Lademokretsen, ble heretter kalt Leangen krets. Eliplass skole ble med dette liggende innenfor Trondheim bys nye grenser, noe som førte til at barna som nå tilhørte Leangen krets, ikke lenger fikk gå på sin gamle skole.

Etablering av fastskole

Lade skolestyre var selvfølgelig på forhånd klar over de oppgaver en ville bli stilt overfor ved en ny byutvidelse. Alle-

rede i 1892 var det nedsatt komiteer og utvalg som hadde trukket opp grensene for den nye skolekretsen, og fått gjennomført vedtak om dette. Nå gjaldt det å finne en snarlig løsning på spørsmålet om nytt skolested for de gjenværende elevene, og det varte heller ikke lenge før en var kommet fram til en overgangsordning som skulle fungere inntil en ny fastskole var etablert.

På Belbuan gård var det rom som kunne brukes til skolelokale, og det ble truffet en leieavtale for disse rommene, slik at undervisningen kunne komme i gang. En av lærerne fra Eliplass skole, O. A. Sæther, ble også overflyttet dit.

Skolestyret tok så fatt på arbeidet med å finne et permanent skolested, og et gårdsbruk i nærheten av Belbuan som var til salgs, fant en tjenlig som nytt skolested. Avgjørelsen om dette ble fattet på et møte i Lade skolestyre 4. januar 1895.

Gården som hette "Emelies Minde", hadde fått navn etter kona til den første eieren, Lars Braa, som på denne måten ville hedre hennes minne. Etter Braa hadde det vært to eiere, og den siste av disse, Lorenz Hanebo, var det som solgte eiendommen til Lade skolestyre for en pris på kr. 10.500. Før selve huset kunne taes i bruk til skole og lærerbolig, ble det foretatt befaringer. Resultatet av de rapporter som på grunnlag av disse ble lagt fram for skolestyret, ble at huse- ne skulle taes i bruk uten rehabilitering

VI. Skolehuse, lærerboliger, jordvei og afsavnsgodtgjørelse.

Kommunen har 9 skolevæsenet tilhørende bygninger, opførte paa bekostning af den fælles skolekasse.

1. *Strindheim* skolebygning, 2 etager. I 1ste etage 2 skoleværelser — det ene 6,87 m. langt, 6,3 m. bredt, 3,5 m. høit, det andet henholdsvis 6,3, 4,85, 3,5 — samt bolig for læreren — 2 værelser og kjøkken —, i 2den etage sløidlokale, som endnu ikke er indredet, bolig for lærerinden — 1 værelse og kjøkken — og 2 værelser, som tilhører lærerens bekvemmelighed. Desuden hører til leiligheden et lidet størhus og stabbur. Skolen blev tat i bruk den 18de april 1895. Den tilliggende jordvei udgjør 145 ar. Til denne hører nødvendige udhuse, som kommunen har bekostet og holder istand.

Fra "Femaarsberetning vedkommende Strindens folkeskoler for aarene 1901 - 1905". I samme beretning står det at O. A. Sæther hadde en årslønn på kr. 1228, og at Strindheim skole hadde tre klasser (tredelt skole) med 73 elever i 1905.

av de rommene som skulle brukes til undervisning, men en fant det likevel nødvendig å pusse litt opp på det som skulle brukes til husvære for lærerne.

Her hadde en imidlertid forregnet seg. Et møte i skolekretsen fant husene så uskikket til skoleformål at de så det mest hensiktsmessig å få hovedbygningen solgt, slik at den kunne rives ned og settes opp et annet sted. Hvis ikke dette kunne gjøres, fant kretsmøtet at det eneste akseptable alternativet var en omfattende rehabilitering av bygningen til en skikkelig skole. Etter denne reaksjonen fant skolestyret det best å kripe til korset, og den 11. februar ble det vedtatt å sette i gang arbeidet. Samme dag ble det også vedtatt å endre navnet på eiendommen "Emelies Minne" til Strindheim. Så vidt en kjenner til, er det første gang navnet blir brukt. Det ble tinglyst 16. februar 1895.

Det endelige resultatet av omgjøringen ble to klasserom og skolestyrerleilighet i 1. etasje. I 2. etasje ble det innredet sløydrom og husrom til lærerinne.

Til eiendommen hørte et jordstykke og et fjøs med hønsehus. På den tiden var det viktig at det ble stilt jord til disposisjon for minst en lærer på skolen, slik at inntekten av driften av jorda kunne være en del av lærerlønna. På Strindheim lå forholdene godt til rette for dette, og læreren kunne således fortsette gårdsdriften og innkassere inntektene av denne, noe som sikkert kom godt med.

Skolen skulle selvfølgelig også ha et navn, og i og med at navnet på eiendommen var endret til Strindheim, var det nærliggende at dette også ble navnet på skolen. Den **15. april 1895** kunne dørene åpnes for de første 52 elevene, og dermed var **Strindheim skole** i gang!

Fra almueskole til folkeskole – de første 25 år

De første årene på Strindheim foregikk stort sett i det vi kan kalle for en fredelig, landlig idyll, men selvfølgelig var ikke alt bare velstand og glede. Den økonomiske situasjonen i mange hjem var langt fra god. De fleste elevene kom fra husmannsplasser og arbeiderboliger. Barnekullene var store, og med små inntekter kunne det være vanskelig å skaffe mat og klær til alle. Skolen la ikke opp til mye lek, turer og underholdning, og i timene var det leksehøring, undervisning og utenatføring. Disiplinen var streng, men barna hadde nok sine gleder likevel og trivdes, selv om de som regel var henvist til sin egen oppfinnsomhet og fantasi. Det var i det store og hele mye positivt å si om skolen på denne tiden.

Seks år før Strindheim skole ble tatt i bruk, var det kommet en ny skolelov: **“Lov av 23. mai 1889 om folkeskolen på landet og i kjøpstedene”**.

Denne loven ga bl.a. klare indikasjoner på at det nå var ønske om en ytterligere styrking av de allmenndannende fag, og at en også var et stykke på vei mot en demokratisering av skolen.

Foreldrene skulle trekkes inn i beslutningsprosedyrene, og de skulle velges som representanter i de nyopprettede tilsynsutvalgene. (Tidligere hadde hver krets bare en oppnevnt tilsynsmann som

bl.a. hadde som oppgave å påse at elevene møtte på skolen). Som et av resultat av dette ser vi at et kretsmøte på Strindheim protesterer når skolestyret vil ta i bruk lokalene på den nyinnkjøpte skolen uten å foreta oppussing eller tilrettelegging for undervisning.

Vi merker oss også at navnet almueskole er blitt endret til folkeskole, en navneendring som gir klar beskjed om at dette skulle være en skole for alle samfunnsklasser! Resultatene av loven finner en også i utvalget av nye fag som nå etter hvert får sin plass på skolens timeplan.

På det administrative plan skjer det en endring som får stor betydning for den videre utvikling av skolen i Strinda. Den 20. desember 1900 slutter Lade skolekommune og Bratsberg skolekommune seg sammen til Strinda skolekommune og Strinda skolestyre.

I første omgang resulterer dette i at det på grunnlag av gjeldende skolelov ble utarbeidet og vedtatt en felles undervisningsplan i 1902, som skulle gjelde for samtlige folkeskoler i de to tidligere skolekommunene. Kristendomsfaget fikk etter denne planen redusert det ukentlige timetallet med 2 timer på enkelte klassetrinn. Til gjengjeld fikk historie, geografi og naturfag 2 timer pr uke i storskolen (4. - 7. klasse).

På grunn av endringer som var nødvendige etter at flere praktiske fag ble innført, følges denne første planen allerede

i 1908 opp med en ny plan som kom til å gjelde helt til 1923.

Sløydundervisning blir innført høsten 1909, og håndarbeid får samme timetall som sløyd. I 1914 blir det også innført skomakersløyd (eller skomikk) for 6. og 7. klasse. Et populært og matnyttig fag i en tid da det ikke bare var å kjøpe nytt! Her lærte elevene å lage bekatråd, halv-såle sko med treplugg og å lage flette-de bukseremmer. Matnyttig lærdom i de dager!*

Strindheim får eget skolekjøkken som tas i bruk høsten 1924. Før den tid fikk elevene på Strindheim benytte skolekjøkkenet på Ranheim skole, som hadde fått sitt kjøkken i 1917. Undervisningstiden økes slik at både storskolen (4. - 7. kl.) og nå også småskolen (1. - 3. kl.) får 18 ukers skole fra høsten 1911. (Storskolen hadde 18 ukers skole fra før).

Spørsmålet om helt fritt skolemateriell ble først tatt opp i skolestyret i 1909. Mange mente at dette ville føre til store budsjettmessige vanskeligheter, men etter flere års diskusjoner, fikk saken endelig gjennomslag i skolestyret i 1914. Vedtaket gikk ut på at helt fritt skolemateriell til elevene skulle gjennomføres i løpet av relativt kort tid etter en prioritert rekkefølge.

*. Se artikkelen "Skomikk - et nyttig og populært fag" av Kristofer Grendahl i Årbok for Strinda historielag 2003.

I 1915 tilbys eldste lærer på hver av Strindaskolene førstelærerstilling. På Strindheim går tilbudet til lærer O.A. Sæther, men han avslår imidlertid av helsemessige årsaker. Han fortsetter som lærer på skolen til han går av med pensjon i 1921. Dette medfører at lærer H.P. Tønne, som ble tilsatt som lærer ved skolen i 1911, blir konstituert i stillingen, som senere blir oppgradert til skolebestyrer/skolestyrer. Tønne blir fast ansatt i styrerstillingen fra 1921.

Skal en summere opp noe av det viktigste som skjedde innen skolen i de første to decenniene av 1900-tallet, må det være:

- overgangen fra almueskole til folkeskole.
- innføring av flere praktiske fag.
- demokratiseringsprosessen - opprettelse av tilsynsutvalg.
- fritt skolemateriell.
- lengre undervisningstid.

Plassmangel og utbygging

I årene 1910 - 1920 var det et område like utenfor bygrensen som ble kalt "Byggebeltet". Området hadde rimelig nok fått dette navnet fordi det etter hvert foregikk en ganske omfattende byggevirkosomhet der. Geografisk sett kan en si at dette området strakte seg i en halv-sirkel fra Ladehalvøya, over Bakkaunet, Tyholt, Strindveien, Berg, Lerkendal og Professor Brochs gt. (ved Nidelven). Resultatet av denne byggevirkosomheten gjorde seg også gjeldende i Strindheim-

Skolebygningene fra 1895 og 1914. Bilde fra før ombyggingen i 1924.

området, og resulterte i en kontinuerlig vekst av befolkningen. Elevtallet ved Strindheim skole økte som en følge av dette, og i 1911 stod en overfor den beklagelige situasjon at det var plassmangel på skolen.

Da var det godt å ha gode naboer, og igjen var det Belbuan gård som måtte tre støttende til med utleie av rom til undervisning. Denne saken førte til at herredsstyret i Strinda i 1912 vedtok å sette opp et to-etasjes skolebygg i tillegg til den opprinnelige skolestua på Strindheim. Etter noen forsinkelser i byggeperioden kunne bygningen tas i bruk i 1914. I dette nybygget fikk skolen fire nye klasserom, to i hver etasje. I tillegg ble det

innredet sløydsal og lærerværelse i sokkelen. På loftet ble det senere innredet husvære for vaktmester. Sokkelen var i mur, resten var reisverk. Samlet byggesum kom på kr. 15.000. Størrelsen var på 17 meters lengde og 9 meters bredde - i alt 153 kvm. Et utedo på 28 kvm ble bygget samtidig. (Elevene hadde tidligere vært henvist til avtrede i fjøset.)

Elevtallet ved skolen fortsatte å vokse, og i 1924 hadde skolen 381 elever. Dermed var den blitt den største folkeskolen i Strinda, en plass den kom til å beholde i lang tid framover.

For å avhjelpe den etter hvert vanskelige plasssituasjonen, ble det i 1924 laget

Lærerne på Strindheim i 1920. I midten sitter O. A. Sæther, til høyre for ham Hans P. Tønne og Anders Husby. Lærerinne er fra venstre: Marie Wannebo, Karen Prestmo, ukjent.

et tilbygg mot vest på “nybygget” fra 1914. Dette inneholdt ett klasserom i hver etasje, og W.C. i sokkelen. Kostnaden var på kr. 27.500. Året etter ble det lagt tregolv i sløydsalen, og i klasserommene ble det innlagt vann og vask.

Plassituasjonen for skolene i byggebeltet, deriblant Strindheim, ble etter hvert så presserende at en innførte såkalte “flytende grenser”. Dette betød i praksis at elevene som bodde i grenseland, fikk plass der det var ledig kapasitet. Som en nødløsning ble det også igangsatt undervisning i Kjøpmannsgaten 24, der Strin-

da kommune hadde sine kontorer. De elever som bodde nærmest, og som hørte til de gjeldende opptaksområdene for Strindheim, Åsvang og Nidarvold, fikk sin skolegang der. (Etter at Berg skole ble tatt i bruk i 1931, falt denne ordningen bort.)

Det var nå innlysende at Strindheim skole trengte mer plass, men økonomien rådde grunnen også den gangen, og på skolestyrets prioritetsliste stod bygging av Berg skole først på listen. I 1933 blir så en ny skolebygning reist ut mot Bromstadveien. Det betydde slutten for

fjøset, og også for gårdsdriften som helhet på skolens område.

Nyskolen ble en to-etasjes trebygning, med fire klasserom, materialrom og lærerværelse, I kjelleren ble det plass for en toilettavdeling og en tegnesal, og den resterende kjellerplassen stod til disposisjon for vaktmesteren. Det ble i tillegg brukt kr. 39.000 til utvendig arbeid, og av de tiltak disse pengene ble brukt til, var det nok handballbanen elevene satte mest pris på. Opparbeidelsen av fortau mot Bromstadveien og plantingen av prydbusker var dessuten positive tiltak som ble godt mottatt.

Ellers foregikk det selvfølgelig også ting på det pedagogiske plan i 1930-årene. En ny "Skolelov for folkeskolen på landet" ble vedtatt i 1936, og inneholdt heller lite av nytt som ikke allerede var gjennomført i Strinda. Et nytt fag var heimbygdskunnskap med tegning, men også på dette område hadde Strindaskolene fra før innført et fag med tilsvarende innhold. Hver dag skulle det heretter drives litt kroppsøving i skoletida.

Den nye skoleloven var blitt gjort gjeldende fra 1. juli 1937, men allerede samme år ble det gjort en del endringer, sannsynligvis etter påtrykk fra mange hold som ønsket flere reformer. Undervisningstiden ble nå øket til 19 uker for samtlige klassetrinn i folkeskolen. Engelsk kom med som frivillig fag i 6. og 7. klasse med 5 timer pr. uke på begge disse klassetrinnene. Deltakelse i faget

Strindheim skoles nye bygninger.

Strindheim skoles nye paviljong er ordentlig funkis, ja, helt fjong. Der er det festlig å være og mangt et visdomsord å lære.

Selve bygningen er rød, den står der meget stolt og stød. Om dagen solen skinner på dets vegger og et vakkeret preg over byggverket legger.

Den inneholder fire klasserom, men heller ikke resten av bygningen står tom: et skolekjøkken helt kokett og et lærerværelse som er meget nett.

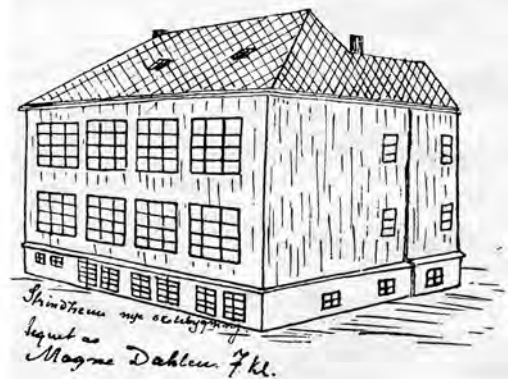
Også en annen bygning har vi fått som også er meget flott. Når det regner og vinden er sur, kryper barna inn i det nye uværsskur.

En vedbod trengtes det å få. Den gamle var vel så som så, men det er ikke bedre å vente det, og derfor blev den også revet ned.

Fjerde, femte og syvende med blev meget glade og begynte å le da de fikk høre at de i nyskolen skulde være og i et nytt klasserom sin visdom lære.

Jeg er meget stolt av den nye skolen vår. Jeg tror ikke at den langt tilbake står for skolene i byen, selv om de raker høiere op mot skyen.

Inger Synnøve Langås,
Strindheim skole, 7. kl. a.

Dikt og tegning i "Julehilsen fra Strinda" 1933.

var imidlertid ikke en selvfølge. Ved utgangen av 5. klasse måtte elevene bestå en årsprøve i norsk og regning, og denne prøven var felles for alle 5. klassene i Strinda.

Fra og med 2. klasse skulle det i henhold til timefordelingsplanen av 1939 føres opp timer til kroppsøving på klassenes timeplan. Strindheim skole og Byåsen skole var de to første Strindaskolene som fikk gymnastikksaler. En tidsmessig gymnastikksal stod ferdig på Strindheim høsten 1938. Bygningen hadde en grunnflate på 235 kvm, og gymnastikksalen var 18 meter lang og 9 meter bred. I tillegg var det redskapsrom, lærerrom og rom for sentralfyring. Kostnaden var på kr. 47.700.

Etter at Strindheim nå hadde fått utvidet sin romkapasitet, og i tillegg fått en moderne gymnastikksal, var det likevel klart at en ytterligere utvidelse av skolen var nødvendig. To år etter siste tilbygg, og to år etter at Berg skole var tatt i bruk, var det i 1935 i alt 336 elever på Strindheim, og skolen var fortsatt i ledelsen når det gjaldt elevtall i Strinda.

Planene for videre utbygging var allerede klare og byggemelding sendt 1. september 1939, men så skjedde noe en ikke hadde regnet med!

Krigen 1940 -1945

Mange planer måtte legges på is etter det som skjedde 9. april 1940. Det en

ikke trodde ville hende, at vi som nøytral nasjon skulle bli trukket inn i stormaktskonflikten, var vanskelig å fatte.

Om morgenen denne dagen var nok mange foreldre i tvil om hva de skulle gjøre, skulle barna sendes på skolen, eller skulle de holdes hjemme? Valget var nok noe forskjellig, men for de barna som kom på skolen, ble nok skoledagen heller kort. Slik også på Strindheim skole. Lærerne fortalte barna at landet var i krig, men ut over dette visste en ikke hva som kom til å skje, eller hvordan en skulle forholde seg, og barna ble sendt hjem. Da det samme ettermiddag ble flyalarm og man måtte gå i kjellerne, var det etterpå tendens til kaos. Svært mange ville evakuere ut av byen. Andre valgte å se tiden an. I ettertid viste det seg at dette siste kanskje var det beste, for mange av de som drog ut av byen, havnet rett opp i krigshandlingene.

Det tok litt tid før det igjen ble skolegang, men en prøvde så snart det var mulig å få hjulene i gang i samfunnet som helhet. Livet skulle gå videre, og en måtte forsøke å gjøre det beste ut av en svært vanskelig og alvorlig situasjon.

Den nye og flotte gymnastikkbygningen ble beslaglagt som depot av tyskerne det andre krigsåret, fra 1. september 1941 og fram til kapitulasjonen i 1945. En tysk vaktmann hadde oppsynet og bodde der storparten av tida.

I ca. fire måneder - fra 24. april 1942 til 1. august samme år ble samtlige klasserom bortsett fra ett rom i den eldste bygningen (heretter kalt "Gulbygget"), brukt til innkvartering under transitt av tropper som skulle til fronten i nord. Kjøretøy, kanoner og krigsutstyr av forskjellige typer var lagret på skolegården og rundt omkring utenfor skolebygningene.

Med unntak av gymnastikksalen var skolen frigitt i 2 år og 2 måneder fram til 20. november 1944. Tyskerne var da på retrett fra fronten i nord, og skolen var beslaglagt i 7 måneder til krigens slutt (I påvente av videre forsendelse til samleleirer for de tyske krigsfangene bodde det tyskere på skolen til 22. mai 1945).

I de perioder skolen var beslaglagt av tyskerne, fant en fram til til provisoriske nødløsninger ved hjelp av utrolig velvilje både hos privatpersoner og institusjoner. Det foregikk blant andre steder undervisning på Pineberg gård, Bromstad gård, Skipsmodelltanken, Sjømennenes Aldershjem på Lade, Trondhjems Canning på Buran, Strinda Aldershjem og også i private hjem.

I den tida skolen ikke var rekvirert av okkupasjonsmakten, var en også i stand til å hjelpe andre. 20 klasser fra Berg skole hadde fra 26. mars 1944 og skoleåret ut ettermiddagsundervisning med redusert lesetid på Strindheim. I tillegg til problemene med militær rekvisisjon

kom også lange ekstra ferier, brenselferie og potetferie.

Strindheimområdet var sterkt preget av okkupasjonen. I nærområdene var det fangeleirer for russiske og serbiske krigsfanger. Det var et daglig syn å se lange kolonner av fanger i fillete uniformer og i dårlig forfatning marsjerende til eller fra arbeid, fulgt av bevegnete tyske vakter. Det ble ved forskjellige anledninger forsøkt å stikke til dem matpakker, men det bød på farer ikke bare for de som gav, men i enda sterkere grad for de som var mottakere. Fra tid til annen lyktes det likevel, og krigsfangene kvitterte når de hadde anledning til det, med små metallesker som de selv laget med inngravninger, ofte bare med en spiker som verktøy. Disse tingene ble stukket til side uten at vaktene skulle se det, slik at barna fant dem etter at fangekolonnen var kommet forbi. (Mange har tatt vare på disse enkle sakene som var forarbeidet med flid av fangene som takk for en vennlig og oppmuntrende håndsrekning i en for dem ytterst håpløs og tragisk tilværelse).

Den 8. mai 1945 var krigen endelig slutt, og det er lite sannsynlig at de som opplevde gleden og takknemligheten vil glemme det!

Samme dag døde imidlertid en av skolens elever i 2. klasse, Arvid Krogh, i en ulykke. Han hadde fått overlatt en gjenstand fra en kamerat, som vedkommende hadde funnet, og denne hadde Arvid

STRINDHEIM SKOLE

Ø. r. f. venstre: Husby, Bull-Hanssen, Haugen, Dahl. - M. r.: Sørgaard, Stendahl, Aspås, Wannebo, Nordstrand, fru Selvåg. - N. r.: Havik, l. i. arbeids.sk., Stenvig, Tønne, Hansen, fru Bull-Hanssen (vikar f. Smith).

Lærerne på 1940-tallet. Bilde i Strinda bygdebok bind II, s. 324.

stukket i lomma. Det viste seg å være en granat. Den eksploderte, og gutten døde. Et tragisk minne fra frigjøringsdagen for familie, venner og klassekamerater!

Krigen hadde ført med seg mye død og sorg, og mange ting kom etter hvert for en dag. Flere av skolens tidligere elever hadde under krigen mistet livet i tysk fangenskap eller i krigshandlinger. De har fått en minnetavle som ble hengt opp på veggen i hallen på skolen.

Etter at tyskerne endelig var ute av skolen, viste det seg at de hadde etterlatt den i en ytterst slett forfatning. I henhold

til foreliggende situasjonsrapport var vegger maltraktert, og det så ut som om golvene var blitt brukt som hoggstabbe. Det var også gått hardt ut over utearealet med beplantninger og gressplener. Mye var det å ta fatt på før en igjen kom i normalt gjenge, men med den glede, optimisme og tro på fremtiden som freden og frigjøringen utløste, var en heller ikke redd for å ta fatt på de mange oppgaver og utfordringer som lå foran.

Etterkrigstida

I 1939 var utbyggingsplanene for Strindheim skole kommet så langt at det var sendt inn byggemelding. Planen

gikk ut på at den sist oppførte bygningen mot Bromstadveien skulle forlenges i begge retninger. Som følge av krigsutbruddet i 1940 ble dette ikke noe av, og da en etter krigen kunne begynne å tenke i de baner, var planen slik den var vedtatt den gang, ikke lenger aktuell. Utbygging måtte til, men i en større målestokk enn det tidligere var tenkt. I 1949 var elevtallet ved skolen 640 fordelt på 24 klasser. Det var atter plassmangel på skolen, og denne gangen var det Strindheim menighetshus i Lauritz Jensens gate som måtte tre hjelpende til. To av skolens 24 klasser fikk sin undervisning der.

Det var planer om en omfattende boligutbygging i hele Strindheimområdet. På Rønningen foregikk det utbygging allerede i tida fra 1930-1940, og nå etter krigen kom turen i første rekke til Strindheim og Persaune hagebyer.

Beregninger foretatt på kommunalt plan viste behovet for ytterlig økende skolekapasitet i de nærmeste årene. I tillegg til folkeskolens klasser skulle en også skaffe lokale til frivillig framhaldsskole. I flere år etter krigen var det imidlertid vanskelig å skaffe byggematerialer. Det var rasjonering, og skoler som skulle bygges eller rehabiliteres, fikk sin kvote etter søknad og i prioritert rekkefølge. I sin behandling av saken i 1951 vedtok kommunestyret et tilbygg som inneholdt 14 klasserom med spesialrom i tillegg, og arkitekt Roar Tønseth ble bedt om å utarbeide plantegningene. Skole-

styret og skoledirektøren hadde da allerede på forhånd godkjent et utbyggingsforslag som kommunestyret ikke fant tilfredsstillende.

I møte 30. august samme år besluttet kommunestyret å fastholde sitt tidligere vedtak om antall klasse- og spesialrom, og de godkjente en kostnadskalkyle på 1,6 millioner kr. I 1953 stod nybygget ferdig i mur og betong. Nybygget og det tidligere bygget fra 1933 var bygd sammen, og utgjorde en langstrakt enhet ut mot Bromstadveien. Sammenlagt hadde denne enheten følgende rom:

- 2. etasje: 7 klasserom, administrasjonskontor, lærerværelse og tegnesal.
- 1. etasje: 9 klasserom, lokaler for helsesøster og skolelege, bibliotek og hall.
- Kjeller: Sløydsal, toaletter, skolekjøkken, spisesal, tilfluktsrom og rom for oljefyring.

Med tillegg av rommene i de eldste bygningene (som ble gående under navn av "Gulbygget" og "Rødbygget") disponerte en nå i alt 25 klasserom samt diverse spesialrom og gymnastikksal.

Ett år etter at nybygget stod ferdig, foregikk det lederskifte på Strindheim skole. Hans Petter Tønne gikk av med pensjon etter å ha vært ansatt ved skolen i tida fra 1911 til 1954, de første fire årene som lærer, og fra 1915 som førstelærer, en stillingsbetegnelse som senere ble endret til skolestyrer. Han ble etterfulgt av

Skolen 31. august 1951. Riksveg 50 i forgrunnen.

Skolen sett mot vest 9. august 1955. Bygningen foran skolen er Nidars første bygning som sto :ferdig i 1954. Begge bildene er utsnitt av flyfoto tatt av Widerøes Flyveselskap. Kopi fra Universitetsbiblioteket i Trondheim.

Bygningsrekken langs Bromstadvegen i 1950-årene.

Johannes Bull-Hansen, som hadde vært lærer ved skolen siden 1924.

I 1955 fikk vaktmesteren egen bolig i et toetasjes hus på skoleområdet, og kunne flytte ut fra toppleiligheten i "Rødbygget" over til det som nå fikk navnet vaktmesterboligen. (I flere år fremover ble leiligheten i "Rødbygget" deretter benyttet som husvære for nytilsatte lærere. Et kjærkomment tilbud i en tid det var vanskelig å skaffe bosted.) En del av vaktmesterboligen ble senere disponert av Pedagogisk-psykologisk tjeneste.

På det pedagogiske plan hadde det i årene opp mot krigsutbruddet skjedd en utvikling som førte nye tanker om undervisningsformen med seg. Dette kom bl.a. til uttrykk i "Normalplan for landsfolkeskolen" som kom i 1939. Lekselesning, utenatføring og klasseun-

dervisning hadde ikke lenger samme status som tidligere. Nå var det snakk om elevaktivitet og gruppearbeid. Fysisk aktivitet og praktiske fag skulle få en mer framtrekkende plass i undervisningen enn tidligere. Noe av det mest særmerkte og positive var at det skulle taes mer hensyn til det enkelte barns individuelle evner, slik at disse i en langt større grad enn tidligere skulle få utvikles og komme til sin rett. Disse pedagogiske tankene gjorde seg enda mer gjeldende i årene etter krigen.

Forspill og overgang til 9-årig skole

1950-årene markerer seg med en rekke nye tiltak på det pedagogiske området både lokalt og sentralt.

Skolebygningen fra 1895 ("Gulbygget") ca 1960. Venstre del av bygningen var lærerleilighet med stue, kjøkken og ett rom i 1. etasje, og 2 soverom, bad og tørkeloft i 2. etasje. Utbygget til høyre var et trappehus. I denne enden var det 2 klasserom i 1. etasje og leilighet i 2. etasje. Denne leiligheten var prestekontor i 1960-årene. Foto: Karl Fjæran. Bilde utlånt av Gunnar Fjæran.

I Strinda ble undervisningstida i 4.-6. klasse utvidet til fem dager pr. uke, og engelsk ble i henhold til departemental bestemmelse obligatorisk for alle elever i 6. og 7. klasse. I 1.-3. klasse gjaldt fortsatt tidligere bestemmelse om 19 uker pr. år.

Det hadde lenge vært spørsmål ompe om en burde utvide skoletiden i likhet med byskolene til 6 dager pr. uke for de skoler som lå nærmest bygrensen. En av årsakene til dette var at foreldre ved enkelte Strindaskoler var redd Trondheimselvene stod kunnskapsmessig bedre rustet når de begynte på

middelskole/realskole, i og med at de gjennom hele sin skoletid hadde hatt 6 dagers skoleuke.

Ettersom den 7-årige folkeskolen var en avsluttende skole, ble det i 7. klasse holdt skriftlig avgangseksamen i norsk og regning med sensur. Eksamensoppgavene var imidlertid ikke samordnet i Strinda og Trondheim, og det var derfor vanskelig å foreta en eksakt sammenlikning av eksamensresultatene. I praksis viste det seg imidlertid at Strindaelevene hevdet seg på lik linje med byelevene ved avgangseksamen fra middelskole/

realskole, og det ble derfor bestemt at en ikke skulle gjøre noen endring.

Etter hvert begynte nå også tankene om en forlengelse av den obligatoriske skoletida i norsk skole å gjøre seg gjeldende.

I **1954** kom en "Lov om forsøk i skolen", og i sammenheng med den ble "Forsøksrådet for skoleverket" opprettet.

Nå skjedde tingene i forholdsvis rask rekkefølge:

I **1955** kom det en bestemmelse om at elever som av forskjellige årsaker hadde problemer med å følge med i vanlig undervisning, skulle ha tilpasset undervisning.

I **1956** ble det bestemt at alle elever i 6. og 7. klasse skulle ha engelskundervisning.

I **1959** kom "Lov om folkeskolen". Loven som var lik for land og by inneholdt bl.a. følgende hovedpunkter:

- Hver enkelt kommune kunne bestemme om de vil innføre 9-årig obligatorisk skole.
- Den enkelte skole skulle opprette **lærerråd** og **skoleråd**.
- Hver kommune skulle ha en skoleinspektør som øverste administrative leder av skolen i kommunen.
- Læreplan for forsøk med 9-årig skole.

I Strinda ble den 9-årige enhetsskolen innført etter at kommunen sammen med

Byneset, Leinstrand og Tiller var slått sammen med Trondheim by til en stor-kommune fra 1. januar 1964. Den 7-årige folkeskolen var nå blitt erstattet av en 9-årig obligatorisk grunnskole med to trinn, et 6-årig barnetrinn og et 3-årig ungdomstrinn. Undervisningen bygget på "Læreplan for forsøk med 9-årig skole".

Skoleåret 1964/65 var således det første året med denne ordningen på Strindheim skole. Dette medførte at skolens 7. klassinger ble overført til ungdomsskolen, nærmere bestemt til Blussuvoll skole. Strindheim var nå blitt en barneskole, med elever 1. - 6. klasse. I praksis førte dette til at en fikk romsligere forhold i en overgangsperiode, men den økende utbyggingen i området førte etter hvert til at det igjen ble trangere om plassen. I Trondheim var enhetsskolen innført skoleåret 1961/62. Høsten 1962 ble den nye Rosenborg skole åpnet og tatt i bruk som ungdomsskole. Denne skolen skulle senere bli en av de viktigste samarbeidspartnere for Strindheim ved overføring av 7. klassene til ungdomstrinnet.

Johannes Bull-Hanssen gikk i 1960 av ved oppnådd aldersgrense etter å ha vært skolestyrer på Strindheim i fire år. Hans etterfølger ble Harald Aspaas som hadde vært tilsatt som lærer ved skolen siden 1931.

Virkninger av overgangen til 9-årig grunnskole

Den 7-årige folkeskolen hadde vært en avsluttende skole med skriftlig avgangseksamen etter 7. klasse, mens det seks-årige barnetrinnet var en del av den 9-årige grunnskolen, der avgangseksamen med karakterer ble holdt ved avslutning

av 9. klasse. Hvordan skilte så den nye grunnskolens seks første år seg ut fra de seks første årene i folkeskolen?

En kan vel trygt sies at forskjellen var til å ta og føle på. Karaktersystemet var fjernet, og elevene skulle i stedet bli evaluert to ganger i året - muntlig eller skriftlig. På Strindheim valgte en å eva-

Ansatte på Strindheim våren 1964 - fra venstre:

1. rekke: Kjellaug Furuseth, Audun Sørlie, Lita Gjølme, Tordis Røneid, Ingerid Solligård, Ingrid Estenstad, Herbjørg Jullumstrø, Ingegjerd Torunn Berg.
2. rekke: Karen Brevik, Astrid Krog Halse, Marianne Olaussen, Ragnhild Hov Renolen, Eva Kjus, Gunvor Tørum, Gro Vallan, Åsta Lykken.
3. rekke: Anne Marie Eimstad, Hjørdis Stenvig, Ingrid Aksnes, Målfrid Tvete, Bergliot Vinjum, Anne Lise Moslet, Elis Næss, Marit Haave, Selma Nordbotn.
4. rekke: Magne Buvarp, Jostein Solligård, Johan Hjertøy, Harald Aspaas, Bjarne Haanæs, Odd Nordstrand, Henry Rømo, Alf Eivind Ljøstad.
5. rekke: Kåre Halse, Jon Movold, Halvor Dahl, Jorolf Dahl, Ola By, Tore Kjus, Hans B. Skaset.

luere skriftlig etter første halvår, mens en evaluerte muntlig om våren. Elevene fikk etter hvert nye lærebøker i alle fag tilpasset 9-årig skole, og moderne matematikk ble etter en forutgående debatt, som hadde vært ganske intens, innført i en noe moderert form. Lærerne ble satt på skolebenken for å sette seg inn i det nye, og Strindheim skole stilte rom til disposisjon for matematikkursene som ble gjennomført av av rektorene Magne Myrmo og Kjell Ekornes.

Lærerne merket rimelig nok overgangen tydeligere enn hjemmene, og de følte at de hadde behov for etterutdanning for å kunne gjøre en best mulig jobb i den nye skoleformen. Et ledd i dette var den såkalte 38. skoleuka som lærerne skulle ha til kursing. I alt var dette 40 dager som skulle spres utover hele skoleåret og innpasses i skoleruta til den enkelte skole. I tillegg til dette fikk klassestyrene avsatt en konferansetime hver fjortende dag som skulle brukes til samtale med foreldre.

Kretsregulering

Tidlig i 1970-årene kom også spørsmålet opp om en regulering av kretsgrensene mot Charlottenlund. Det var nærliggende å se på en eventuell overføring av Nedre Charlottenlund-området til den nye Charlottenlund barneskole. Spørsmålet ble reist av Charlottenlund skole høsten 1975, og i mars 1976 ble det holdt et møte der representanter fra begge skoler var til stede. Skoleinspektør Inge Ladegård deltok på møtet og

fremmet forslag om å sende et spørreskjema til foreldrene i området som hadde elever på Strindheim, med spørsmål om hva for skolekrets de mente at området burde tilhøre.

Resultatet viste at et langt overveiende flertall av foreldrene ønsket at de barna som allerede gikk på Strindheim skole, skulle få fortsette der. Begrunnelsen var ofte den at skoleveien til Charlottenlund ikke var godt nok sikret. Familier i området burde for fremtiden fritt kunne få velge om de ville sende barna til Charlottenlund eller Strindheim. Samarbeidsutvalget på Strindheim var også av den oppfatning at en i denne saken måtte følge ønsket fra det enkelte hjem, og slik ble det da også. Fra skolestart høsten 1976 skulle foreldrene i området selv få avgjøre valg av skole for barn som skulle begynne i 1. klasse.

Spørsmål om skolens framtidige plassering

En annen sak som var av avgjørende betydning for skolens framtid, var spørsmålet om skolens nåværende beliggenhet var den beste, og om en i det hele tatt skulle sette i gang den rehabiliteringen som allerede var planlagt igangsatt i sommerferien 1976. Det kommunale byggeutvalget bad kommunalutvalget om nok en gang å vurdere muligheten av å skaffe skolen ny tomt.

Konklusjonen ble imidlertid at det ville være vanskelig å skaffe tomteplass til en

skole som kunne gi plass til det elevtall som sognet til Strindheim skolekrets. Dette var en overprøving av formannskapet tidligere vedtak, som førte til at arbeidet med rehabilitering av skolen ikke kunne iverksettes til fastsatt tid.

Rektor Bjarne Haanæs gikk av med pensjon i 1975, og ble etterfulgt av Arnold Sjø Sund, som kom fra rektorstilling ved Bispehaugen skole.

Rehabilitering

Etter at det ble fastslått at skolen skulle ligge der den lå, kunne rehabiliteringsprosessen iverksettes etter planene som var utarbeidet av arkitekt Kåre Tiller. Det var et meget omfattende arbeid som startet etter påske i 1976. Problemfritt var det på ingen måte verken for elever eller lærere, men alle tok det med godt humør, og var glad for det som ble gjort.

Det ble skiftet vinduer i skolen ut mot Bromstadveien. De nye vinduene hadde tre lag glass og gav god lydisolasjon mot trafikkstøy. Tidligere hadde det vært slik at en ofte måtte stoppe undervisningen når en tungtransport drog forbi. Nytt friskluftanlegg ble montert i hele hovedbygningen, og det ble skiftet tavler på de fleste klasse- og spesialrom. Klasserom og korridorer ble malt, og i klasserommene i hovedbygningen ble det lagt akustiske plater i taket, slik at en fikk en langt bedre akustikk enn den en hadde hatt tidligere. Samtlige formingsrom: sløydsal, håndarbeidsrom, keramikkrom og tegnesal ble lagt på samme plan

i tilknytning til hverandre i samsvar med Mønsterplanens intensjoner. Musikk- og sangrom ble innredet i 2. etasje i hovedbygningen, naturfagrom/filmrom i 1. etasje. Det ble innkjøpt keramikkovn til kr. 20.000, og det ble også foretatt bygningsmessige ominnredninger som bl.a. gjorde at en fikk fem grupperom. Kontoravdelingen gjennomgikk en ombygging, slik at den ble mer funksjonell.

Klasserommene fikk også nye bord og stoler. Til slutt ble det foretatt en utbygging av gymnastikksalen der en fikk nytt tidsmessig garderobeanlegg i tilknytning til salen. I selve gymnastikksalen ble det lagt nytt golv, satt opp ny ribbevegg og nytt bomarrangement.

1980-årene - et pedagogisk aktivt 10-år

Årene fra 1980 og fram mot slutten av decenniet var en pedagogisk grotid i norsk skole. Mye hadde skjedd i forbindelse med overgangen til 9-årig skole, og dette hadde nå fått noe tid til å feste seg. Tiden var inne for en videre utvikling. På Strindheim var en fornøyd med rehabiliteringen som var blitt utført. Samarbeids- og rådsstrukturen fungerte bra, romforholdene var gode, økonomien tilfredsstillende, og en hadde et entusiastisk og stabilt personale som stod klar til å møte de mange utfordringer som ventet.

I 1987 kom det så en ny mønsterplan. Selve innføringen av planen ble først

Ved juletid 1982. Storkoret (de eldste) i Strindheim skoles pikekor med sin dirigent Lita Gjerding. Koret var delt i 3 grupper - Lillekoret, Mellomkoret og Storkoret. Koret ble startet 1. november 1967, og Lita Gjerding var dirigent fra 1968 til det opphørte i 2000. En av tradisjonene i koret var Lucia-konsert 13. desember. Bilde utlånt av Lita Gjerding.

3. rekke fra venstre: Tone Juve, Marianne Haug, Tonje Schei, Vibeke Meland, Wibeke Johansen, Ingeborg Stensrud, Marte Estenstad, Marte Westgaard, Toril Berge, Henriette Matheson, Brit Laanke.

2. rekke fra venstre: Lene Spilde, Grethe Hernes, Berit Estenstad, Lena Langrød, Elisabeth Bækken, Tine Jensen, Mariann Pettersen, Anne Renolen, Kristin Yvonne Hellem Hansen, Cathrine Letnes, Anita Bækken.

1. rekke fra venstre: Anne Killingberg, Trine Beate Gjerstad, Ellen Beate Hansen, Eline Meyer Dragset, dir. Lita Gjerding, Olga Ulvan, Hege Ulseth, Inger Lise Aasen, Mirja Puurtinen

gjort fra starten av skoleåret 1987/88, men forberedelsene på den enkelte skole begynte allerede to år før. Selv om planen ikke medførte noen revolusjon i norsk skole, ville en likevel få en helt ny skoleform. Arbeidsmåtene ble gjort til pensum. Planen opererte med forpliktende lokalt læreplanarbeid, hovedemner og delemner. Elevene skulle få den type kunnskaper dagen og morgendagen var best tjent med. Samme år som denne

planen kom, fikk Strindheim skole bevilget kr. 80.000 til innkjøp av nytt inventar og utstyr, og kr. 40.000 til utskifting av gamle lærebøker.

For å kunne møte den stadige økende integreringen av elever med atferdsvansker, psykiske og fysiske problemer, var det nødvendig å bygge opp en spesialpedagogisk kompetanse. Flere av skolens lærere hadde allerede den nødvendige

tilleggsutdanningen, og andre skaffet seg den etter hvert. En automatisk trappeheis ble i 1988/89 montert fra hallen i 1. etasje og opp til 2. etasje, slik at funksjonshemmede elever med rullestol heretter fikk lettere tilgang til spesialrom i denne etasjen.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste var en nær samarbeidspartner i arbeidet med funksjonshemmede. I flere år hadde skolen samarbeid med Trondsletten Cerebral Pareseinstitutt, og elever derfra hospiterte i enkelte fag ved Strindheim skole. Professor Nils Sjøvik ved Norges Lærerhøgskole fikk anledning til å drive pedagogisk forskningsarbeid i nært samarbeid med skolen.

I årene utover kom det også etter hvert flere og flere elever med fremmedspråklig bakgrunn. Disse elevene skulle i tillegg til norskundervisningen ha timer i sitt opprinnelige morsmål. Fra sentralt hold ble det engasjert såkalte "morsmåslærere", som gikk rundt fra skole til skole og underviste de aktuelle elevene.

Foreldrerådet ved skolen viste stor vilje til innsats, og ble en utmerket ressurs i praktisk gjennomføring av en rekke tiltak. Bl.a. kan nevnes den såkalte "Varmestua" som ble åpnet i "Gulbygget" ved skolestart høsten 1987. 30 elever i 1. og 2. klasse fikk plass her. Foreldre i arbeid syntes det var trygt at elevene etter skoletid hadde et tilholdssted der de ble tatt vare på, og der de også kunne gjøre lekser og delta i andre aktiviteter under

betryggende tilsyn. Det ble betalt egenandel. Foreldrerådet fikk imidlertid også noe bidrag til sin virksomhet, bl.a. fikk de tildeling av midler fra Bydelsutvalget. Da skolen fikk bedre plass på grunn av synkende elevtall, fikk varmemestua plass i to av klasserommene i 1. etasje i hovedbygningen.

Høsten 1991 ble de to klasserommene tatt i bruk av skolefritidsordningen. Foreldrerådet fikk også igangsatt elevaktiviteter på ettermiddag/kveldstid i et tiltak som fikk navnet "Åpen skole". Tilbudet skiftet en dag annenhver uke mellom 1. - 4. klassene og 5. og 6. klassene. Møtetiden var kl. 1730 - 1900. Aktivitetene kunne variere og baserte seg på ønsker framsatt i elevrådet. Et år var for eksempel tilbudene spill, forming, matlaging, hundehold og jazzballett. Spesialrommene ble stilt til disposisjon for gruppene, og foreldrene påtok seg tilsyn og ledelse av kursene. En aktivitetsleder koordinerte virksomheten.

På timeplanen i 6. klasse fikk elevene innlagt to timer valgfag pr. uke. Også her var det variasjoner fra år til år. I 1986 kunne følgende aktiviteter velges: Dans og skuespillaktiviteter, matlaging, porselensmaling, småsløyd, tekstilpreget forming, naturfag/bibliotek og ballspill.

Skolens 90-årsjubileum ble markert 11., 12. og 13. juni samme år. En hadde valgt å la jubileet være et rullerende temaopplegg med "stasjoner", der en særlig fo-

kuserte på barns oppvekstmiljø og skolegang i tida omkring 1895, da skolen startet på Strindheim. I "Gulbygget" ble det laget et skolemuseum. Elever med klær fra gamle dager, skuespill som skulle vise en skoledag i 1895, åpent hus ellers i skolen og servering var blant de ting som kunne tilbys foreldre, besteforeldre og tidligere elever. Blant de sistnevnte var tidligere ordfører Kåre Tønne, sønn av skolens første styrer, og mangeårig skolesjef i Trondheim, Arvid Lie. Begge disse fortalte om skolegang og oppvekst på Strindheim.

Den 7. juni 1989 var det en begivenhet som skulle feires i skolene over hele landet. Det var Gunnskolens 250-årsjubileum. Skoledagen hadde stått i feiringens tegn, også denne gangen med klesdrakter som var med på å skape den rette stemningen. Om kvelden var det stor folkefest på skolegården, og naboen, Nidar sjokoladefabrikk, bidro med sjokolade til alle elever! Elevene plantet et tre på skolens område. Dette var også en av de tingene som denne dagen ble gjort rundt om på landets skoler som symbol på at vi skal verne om treet - dør trærne, dør vi. Vi skal verne om vår felles natur og kulturarv! Ved utgangen av 1980-tallet var det ikke lenger grunn til så stor optimisme som det hadde vært ved innledningen til dette 10-året.

Kommunens økonomi var blitt langt vanskeligere, og som et ledd i et forsøk på å få bedre styring med problemene, gikk kommunen over til en desentralise-

ring av skoleadministrasjonen. Byen ble delt inn i skoledistrikter med hver sin distriktssjef, og Strindheim skole kom inn under Sentrum distrikt. Dette var en nyordning som ikke ble møtt med umiddelbar glede av alle. Under hele 1980-tallet var elevtallet på skolen stadig synkende, men på grunn av den planlagte utbyggingen i området var en klar over at dette var rent forbigående.

Rektor Arnold Sjø Sund gikk etter oppnådd pensjonsalder av i 1991, og ble etterfulgt av Odd Feragen, som kom fra Berg skole.

1990-årene: Nytenkning og omstilling

Det hadde i lengre tid blitt arbeidet med å skape et nytt organisasjonsmønster for Trondheim kommune. Hensikten var å oppnå innsparinger ved å gjøre den kommunale administrasjonen mer "strømlinjeformet" og effektiv. Arbeidet med dette resulterte til slutt i en reorganiseringsplan som trådte i kraft i 1992. Avdeling Undervisning var også innbefattet i denne prosessen, som bl.a. medførte et nytt navn, Avdeling Oppvekst. Navnet innebar at det heretter var andre deler enn undervisning av barn og unge i grunnskolen som var inkludert i avdelingens ansvarsområde. I tillegg til den 9-årige grunnskolen var de kommunale barnehager tatt med, og ut over det også deler av sosial- og helsetjenesten. Ordningen med seks distrikter ble beholdt, men navnet ble endret til opp-

vekstdistrikt. Strindheim skole var nå en enhet i Sentrum oppvekstdistrikt.

Formannskapet overtok heretter skolestyrets oppgaver, og i bystyret ble det opprettet en oppvekstkomite hvor skolepolitikerne fikk plass.

Den tidligere rådsstrukturen på den enkelte skole ble endret og forenklet. I stedet for samarbeidsutvalget ble det nå opprettet et brukerutvalg, som skulle være skolens høyeste organ og ha ansvaret for skolens virksomhetsplan. Foreldrepreressantene skulle ha flertall i utvalget. Rektor skulle delta i møtene som sekretær uten stemmerett, men

fremdeles ha ansvaret for budsjettet. Alle foreldrene ved skolen skulle være medlemmer av foreldrerådet, og et arbeidsutvalg kalt FAU (foreldrenes arbeidsutvalg) skulle lede virksomheten. Lærerråd og rådet for andre tilsatte ble avskaffet, og i stedet erstattet av personalmøter eller allmannamøter for hele personalet, eller også for grupper av personalet - alt etter hva for saker som skulle behandles.

Rektors ansvar omfattet heretter grunnskole, spesialundervisning, 6-årsbarnehage og skolefritidsordning. Til hjelp for rektor ble det opprettet en rådgivende ledergruppe. Spesialpedagogisk råd-

Skolegården før riving og ombygging. Bakerst er "Gulbygget". Foran det er bygget fra 1914 slik det ble etter påbyggingen i 1924. Bygningen til venstre er gymnastikksalen fra 1938 og til høyre er bygget fra 1953.

1960-tallet

Strindheim Skole

Foto. Schrøder

September 2005

Januar 2005

giver, som også var medlem av ledergruppa, skulle bistå rektor i arbeidet med spesialpedagogiske tiltak.

I tillegg til skolefritidsordningen ble det i 1993 igangsatt en barnehage for 6-åringene på skolen.

I 1995 feiret skolen sitt 100-årsjubileum med en rekke arrangementer. En egen jubileumsbok ble utgitt, og det ble arrangert en storstilt jubileumsfest for elever, foreldre og personale i Ishallen på Leangen. I tillegg fikk den årlige skolegårdsfesten litt ekstra festivitas i forbindelse med jubileet, og det ble også holdt en meget vellykket og stilig personalfest på Kokkskolen, dit også pensjonistene var innbudt. I det hele tatt en behørig, godt regissert og verdig feiring av 100-årsjubileet!

Ved skolen var det i jubileumsåret følgende ansatte: rektor, inspektør, skolesekretær, 22 lærere, 5 førskolelærere, 10 assistenter, vaktmester og 6 renholdere.

Som følge av utbygging i området begynte elevtallet ved skolen igjen å øke, og i 1997 kom 6-åringene inn i skolen som førsteklasinger. På nytt begynte det å se ut som om det igjen ville bli plassmangel på Strindheim. Det var gått 20 år siden rehabiliteringen i 1977-78, og i likhet med mange av de eldre skolene i Trondheim, var Strindheim skole ganske nedslitt og kunne absolutt trenge en omfattende rehabilitering.

Ansiktsløftning

Forberedelsene til arbeidet ble påbegynt i 1999, og arkitektfirmaet Arkiplan fikk oppgaven med å utarbeide tegningene. Utøvende arkitekt var Dag Johansen, og som totalentreprenør ble engasjert entreprenørfirmaet Skanska.

Bystyret fastsatte byggestart til tidlig i 2003, og "Rødbygget" og gymnastikksalen måtte rives. ("Gulbygget" var revet tidligere). Som følge av det svært omfattende arbeidet som skulle utføres, måtte skolens elever skaffes midlertidige lokaler i byggeperioden. Den nedlagte militærleiren på Persaune som i sin tid ble anlagt av tyskerne og senere brukt av det norske forsvaret, stod nå tom, og pekte seg ut som en naturlig og akseptabel løsning. I oppsatte paviljonger som var både trivelige og funksjonelle, fikk storparten av skolens elever plass i byggeperioden. Noen klasser holdt imidlertid ut på Strindheim.

Så kunne, som Adressa skrev, *en splitter ny gammel skole* tas i bruk skoleåret 2004/2005. Hele arbeidet inklusive bearbeiding av utvendig areal kom på 116 millioner kroner. Da var 3900 m² rehabilitert og det var 3800 m² nybygg. Skolen er dimensjonert for 525 elever. Arbeidet har resultert i en innbydende, moderne og tidsmessig skole med sterke farger, få dører, mange vinduer og en rekke små spennende finesser. Klasserommene i hovedbygningen er borte, hvert årskull har sitt åpne område med gruppeplasser av forskjellig størrelse.

Etter at årstrinn har erstattet den tidligere klasseordningen, synes dette å ha blitt en skole fullt ut tilpasset de nye krav til skolen, noe som gir grunnlag for gruppedeling og tilpasning av undervisningen til den enkelte elevs evner og interesser.

Kilder:

Aspaas, Kristen. Lademoen skole i 50 år .1906-1956. Trondheim 1956, 49 s. ill.

Berg skole 50 år, 1931-1981. Red. Andersson, Helge Wessel. Trondheim, 40 s. ill

Christiansen, Haakon Odd. Lademoen. Bd. nr 22 Privatskrifter - Aktietrykkeriet i Trondheim, 1983, 41s. ill.

Kavli, Guthorm. Trondheim bygger gjennom 1000 år. Oslo, Schibsted, 1996. 140 s. ill.

Strinda bygdebok, bind 2 og 3. Strinda bygdebokkomite, Trondheim, F. Bruns Forlag, 1939.

Åsvang skole, 1881-1981. Jubileumsskrift utgitt ved 100-årsfeiringen. Red.: Fagerheim, Lars. Trondheim, 1980. 96 s. ill.

Hunnes, Lars Kåre: Bispehaugen skole 75 år. 1898 - 1973. Trykket av Adresseavisen.

Strindheim skole 100 år. 1895 - 1995. Red.: Ingrid S. Hansen. 1995. 63 s. ill.

Skolegården med "lekehaugen" våren 1995. Dette var et "skolegårdsprosjekt" basert på foreldre-dugnad. I bakgrunnen "Rødbygget" og gymnastikkbygget. Skolens musikkorps øver. Strindheim Skoles Guttemusikkorps ble stiftet 1. november 1937 etter initiativ fra skolestyrer H. P. Tønne.